

Albrecht Joachim Krakevitz von

**Albertus Joach. de Krakevitz, S. S. Theologiæ P. P. ... Non Solum Theologiæ
Positivæ Assiduam Accuratamq[ue] Tractationem Commendat Sed Et Ad
Privatas Disputationes Juxta Theologiam Positivam B. Königii ... Per Instans
Semestre Hybernum Anni MDCCXI. ... Ea Qva Decet Humanitate Invitat**

Rostochi[i]: Typis Joh. Wepplingi[i], [1711]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1771782064>

Druck Freier Zugang

30.
D. ALBERTUS JOACH.

de KRAKEVITZ,

S. S. THEOLOGIE P. P.

OMNIBUS SACRARUM LITERARUM CULTORIBUS GENUINIS
OMNI HONORE ET AMORE PROSEQVENDIS

NON SOLUM

THEOLOGIE POSITIVÆ
ASSIDUAM ACCURA-
TAMq; TRACTATIONEM
COMMENDAT

SED ET

AD PRIVATAS
DISPUTATIONES

JUXTA THEOLOGIAM POSITIVAM

B. KÖNIGII,

IN AUDITORIO DOMESTICO SINGULIS MERCURII
ET SATURNI DIEBUS

PER INSTANS SEMESTRE HYBERNUM

ANNI MDCCXI.

3 PRÆSTANTISSIMIS QVIBUSDAM COMMILITONIBUS
INSTITUENDAS

EOSDEM

EA QVA DECET HUMANITATE INVITAT

ROSTOCHI, TYPIS JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC.

ET UNIV. TYPOGR.

1711

Theologia Positiva, inquit B. Pfeifferus in *Thef. Hermen.* p. 6. si rem rectè estimemus, nihil aliud est, quam coordinatio conclusionum de fide, è *Scriptura S.* rectè intellecta deductarum, s. articulorum fidei è *Scriptura S.* oraculis solide probatorum. Quem in finem talis conclusionum de fide facta fuerit coordinatio? haud multa indiget investigatione. Manifestum est, dicente Magno Chemnitio in *Orat. de Ufu & utilitate Locorum Theologicorum*, se decet esse aliqua certa forma doctrina, siq; mediocris consensus docentium & discipulorum conservari debet, Ecclesiam non posse tali scripto carere. Est quidem *Scriptura S.* sufficientissimum gazophylacium, ex quo omnia illa depromi possunt, quæ hominem Dei formare eundemq; ad omne bonum opus perfectum reddere possunt. 2. *Tim.* III. 17. Unde merito culpandi, qui, dum *Theologiæ* vel *Doctores* vel *Studiosi* salutari cupiunt, *Scripturas S.* negligunt, aut aliis studiis non anteponunt; Verum, cum Deus non *Scripturam* tantum tanquam omnium credendorum & agendorum principium nobis gratiosissimè dederit, sed ministerium quoq; instituerit *Ecclesiasticum*, ut verbum pro ratione subjectorum informandorum rite recteque proponat, interpretetur & à falsis glossis vindicet, *Eph.* IV. 11. 2. *Tim.* II. 15. quilibet ultro intelliget, utile non solum sed & necessarium esse, ut certa quædam extet compendiaria forma, in qua justo ordine & convenienti Methodo ea collecta reperiantur, quæ in omnibus *Theologicis* expeditionibus vel ipsius *Numinis* gloriam, vel *Ecclesiæ* adifica-

edificati onem promovere possunt. Nolo hic vindicias scribere pro Theologia Systematica, quam summi Ecclesiarum nostrarum Theologi, Chemnitzius, Carpzovius, Rechtens, Forstchius aliiq; quam plurimi egregie asseruerunt; potius ejus assiduam tractationē studiosæ juventuti paucis commendare animus est. Cum enim Studiosi Theol. in Academiis ad futura officia Ecclesiastica fubeunda omni cura & industria sint præparandi, necessum est, ut Theologiam Positivam ante omnia reliqua studia Theologica fundamentaliter addiscant. Recte enim dixit B. Neumannus; (vid. Præfat. Dn. M. Joh. Gvil. Jani, Ord. Phil. in Acad. Witteb. Adj. ad B. Viri Theol. Aphoristicam) *Non exigui rem operis vel momenti esse, ita analogiam fidei didicisse, ut thesin cum argumento in promptu habeas, h. e. cum veram sententiam accurate teneas, tum sufficientibus rationibus illam confirmare possis, iis præferim, qua in controversiâ Theologicis præ cæteris adhibita ignem quasi tentationis sustinuerunt. Hoc enim fundamento rectè jacto, reliqua omnia, qua ad istud studiorum genus prosequendum ac perficiendum pertinent, facili negotio superstrui, tum etiam, quid æra lupinis & solidioris Theologia dogmata variis novaturientium opinionibus distent, optime dijudicari. Duo autem sunt à Theologiæ positivæ Studiose probè observanda. Primum, ut ipsos fidei articulos, partim quomodo cum fundamento suo, partim quomodo intra sese arctissime cohæreant, accurate intelligat; hoc enim est analogiam fidei tenere, quæ omnis Sacrarum Literarum expositionis præcipua est regula Rom. XII. 7. Secundum, ut propriam sedem cujusvis fidei articuli investiget, ac, oq; non à Theologorum autoritate, sed ab invictis & immotis Sp. S. in Scriptura loquentis assertis dependeat. Nostrum quidem est audire Theologos, sed nulli mortalium de Scriptura-*

rum sensu asseveranti credendum est, nisi hunc vel illum Scripturarum esse sensum, ex ipsis Scripturis ad conscientiam demonstraverit, ut indice quidem homine, Deo tamen Doctore ad salutem sapiamus. Ita magnus gentium Doctor, Divus Paulus, qui, licet ipsum Christum in se & per se loquentem habuerit, Rom. XV. 8. sua tamen simpliciter uti noluit autoritate, sed doctrinam suam semper ex sacris confirmavit Scripturis Act. XXVI. 22. Dicitur vix potest, quantum damnum emergat ex observandorum horum neglectu. Sunt quidem, qui unam alteramve thesin orthodoxam recitare didicerunt, verum quis ejus vel ad generandam in Christum Salvatorem fidem, vel ad eandem confirmandam usus sit, ignorant, hinc in suggestu quidem sunt garruli, imo & in adversarios quandoque duri; verum neque adversarios convincere norunt neque indoctam erudire plebem. Et, si assertorum rationem reddere tenentur, vel nullas, vel ineptas afferunt probationes, mera inter docentes dedecora, in agrum ruralem potius quam Ecclesiasticum ableganda. Cordate proinde non minus quam verè scripsit Chemnitius in commonefactionibus specialibus dictæ orationis de U. & U. L. T. *Quia Ecclesia non gignit suo arbitrio nova dogmata, sine omni controversia in omnibus locis magna vis in eo sita est, ut in promptu & quasi in conspectu sint selectissima sententia testimoniorum Scriptura, in quibus verus sensus cujusque loci sine ambiguitate fundatus est. Quia vero non temere miscenda sunt omnia dicta, qua quomocumque ad propositum pertrahi possunt, non inutile est, ex collatione considerare exempla eorum, qui impropriis vel peregrinis testimonius abusi sunt, & quid incommodi tales allegationes secum traxerint. Res ipsa enim non modo non explicatur, sed simplices perturbantur & adversariorum pertinacia magis confirmatur.* Neque

que existimandum, hoc tantum illorum esse, qui ad eminentiora Ecclesiæ officia adspirant, & Superintendentium aut Professorum munia ambiunt, reliquos, *die nur gedächten Dorffpriester oder in kleinen Städten Prediger abzugeben* / qualicumque rerum sacrarum notitia contentos esse posse. Certe Paulus vult ut Ecclesiæ minister quilibet sit *δωατὸς καὶ ὀρθοκαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τὰς ἀντιλήψεις ἐλέγχειν* Tit. I 9. idq; ideo quia sunt πολλοὶ Ἐάνυπίτακτοι, μάταιολόγοι καὶ φρεναπάται. v. 10. Eadem ratio & nostris valet temporibus, præprimis cum Matæologorum colluvies ipsam Ecclesiam orthodoxam ubivis ferme repleverit, & non amplius lingua peregrina sed vernacula, non uno sed innumeris libris venenata dogmata continentibus, eidem se molestam atque noxiam sistat. Reperies hodie etiam in plebejorum manibus *Boehmii, Weigelii, Arnoldi, Dippelii, Rosenbachii* aliorumque Fanaticorum, Indifferentistarum atque Swermerorum scripta, ex quibus lectores tot onerantur absurditatibus, ut vel istæ per integros annos ex ipsorum animis & vel omni adhibita diligentia egeri nequeant. Hic opus est, ut animarum Pastor haud vulgariter doctus optimisque instructus argumentis, tot opinionum monstra fortiter debellare sciat, præprimis cum præcipuæ maximeqve fundamentales veritates theologicæ, imo ipsa religionis nostræ anima à noxiis his spiritibus convellantur & pessundentur. Quisquis ergo animo ab omnibus præjudiciis libero hæc omnia contemplatus fuerit, facile cum B. JOH. FRIDERICO KÖNIGIO, Primario quondam hujus Academiæ nostræ Theologo, consentiet, qui non solum in gratiam proficientium Theologiam positivam Acroamaticam synoptice tractatam conscripsit, sed utilitatem quoque & necessita-

cessitatem hujus instituti, optimorum Theologorum,
Lutheri, Affelmanni & Dorschei, judiciis confirmavit.
 Ipse Vir beatus & docendo & disputando, uti ex præfa-
 tione libri apparet, Theologiam Positivam exposuit, insti-
 tuto certe laudatissimo. Et quod rationem hanc addi-
 scendi Theologiam positivam in disputationibus Aca-
 demicis, concernit, hoc ipso seculo Dn. *Joh. Justus Raker*
 Theol. D. & in Academia Rinthelienfi P. P. publicas in
 Compendium Theol. Königianum instituit disputati-
 ones. Multo enim felicius in studio proficiunt Theologico,
 qui non saltem ea, quæ à Professoribus per discursum
 proponuntur, avidis excipiunt auribus, sed in collegiis
 quoque vel Examinatoriis (quale propediem adjuvante
 DEO, intra semestre hybernum absolvendum, adjuvante
 DEO, aperiam, ita ut horis matutinis Compendium no-
 strum Königianum per discursus exponam, pomeridi-
 anis vero per examen proposita repetam.) vel Disputa-
 toriis, scientiarum suarum Theologicarum invictum
 robur acquirunt. Licet enim Theologia nostra recte
 dicatur habitus θεοσδοσί. i. Thefl. IV. 9. 2. Cor. III. 5, 6.
 minimè tamen excludenda pædia, neque negligenda
 sunt illa exercitia, quæ supremus omnis Sacræ scientiæ
 Doctor, Spiritus S. nobis in sacris literis commendat. Ti-
 motheus suam *didicerat* Theologiam ex frequenti S. Li-
 terarum & lectione & tractatione 2. Tim. III. 14, 15.
 Berrhöenses quotidie *scrutabantur* Scripturas: An illis
 conformia proponerent Paulus & Silas Act. XVII. 11. A-
 pollo viam Domini edoctus, docens itidem ἀκριβῶς, ube-
 rriorem Aquilæ & Priscillæ informationem, eandemque
 ἀκρίβειον nequaquam aspernabatur Act. XVIII. 25, 26.
 Et Paulus testatur Ebr. VI. 14. quod πλείων sit ἢ στερεώτερον
 φητῶν διὰ τὸ ἔξιν τὰ ἀιδήθητα γυμνασμένα ἔχοντων ὡς
διὰ κρυσταλλοῦ

ἀρεσι καλῆ π καὶ κακῆ. Ex his omnibus patet, quod
 & habitus *ἐπίκτητ*Ⓞ nostra Theologia dicenda fit, modo
 observetur, quod *θεόδοτ*Ⓞ appelletur ratione principii
 atque objecti, *ἐπίκτητ*Ⓞ verò ratione pædiæ & admini-
 culorum Theologicorum. Ad quam posteriorem clas-
 sem etiam referimus exercitia disputatoria tam privata
 quam publica, quæ, partim veritatis indagandæ, partim
 confirmandæ ergo, sobrie instituuntur, quæ quidem ho-
 diernis libertinizantibus ingeniis valde exosæ sunt,
 ipsius tamen Christi & Apostolorum exemplo in Eccle-
 sia merito retinentur. Modo observetur pium *Naxian-
 zen* monitum, quod Orat. XXXIII. in laudem Heronis
 reperitur. Ubi celebratissimus Pater ita differit:
*Quod si ratio ipsa langvescat, satius utiq; est in ratiocinatio-
 nibus harere ac debilitari, dum Spiritum Ducem sequamur,
 quam impiis dogmatibus facile assentiri, ut nos ex difficul-
 tatibus extricemus. Contentiosas disputationes, novamq; pie-
 tatem ac jejunam sapientiam contemne & quidem magis quan-
 tum arancarum fila, quæ muscas quidem irretiunt, cæterum
 à vespis crabronibusq; perrumpuntur: Ne dicam a digitis
 aut alio quopiam graviore corpore. Hoc unicum nos timere
 doce, nimirum ne negotiis nostris disputandiq; subtilitate fidem
 perfringamus. Disputatione vinci nequaquam grave & cala-
 mitosum censei debet: non enim omnium est disputatio.*
 Cum itaque non rixosas altercationes, sed modestas dispu-
 tationes, ad majora in studio Theologico incrementa
 capienda, desideraverint quidam pereximii Sacrae The-
 ologiæ Cultores, eumque in finem suam mihi exposu-
 erint mentem, non potui non laudare ipforum ausus
 præclaros ipforumque vitæ genere dignissimos, quapro-
 pter & omnem meam ipsis promittere operam, nullus
 dubitavi. Ipsimet sibi elegerunt Commilitones, quo-
 rum

num eruditio & discendi ardor ipsis certo constaret, & quo frequentius ingenii sui vires periclitari, suamque industriam excitare possent, noluerunt, ut extra numerum novenarium disputantes admitterentur, gratulantes tamen sibi, si Auditores adesse velint & reliqui ex concivium sodalitis: Quem in finem & publico hoc programme, omnes promiscue S. Literarum Cultores, decenter & peramanter invito, ut privatis nostris exercitiis disputatoriis interesse, suaque presentia honorifica nobis affectum suum benevole testari velint. Instituentur autem hæc nostra colloquia singulis *Mercurii & Saturni* diebus, horis à *secunda* usque ad *quartam* pomeridianis, ita ut semper aliquis locus ex *Theologia Positiva* B. Konigi ad ventilationem piam æque ac modestam exponatur. Initium fiet proximo die Mercurii nimirum die 9. Septembr. Ipsi vero Domini Disputantes per sortem collocari voluerunt hoc ordine:

DN. NICOLAUS JUULBYE, Danus.

DN. FRIDERICUS LUDWIG DE MASCAU,
Eqv. Marchicus.

DN. JACOB. CHRIST. ENGELKEN, Anc^l
Pom.

DN. CHRIST. WALTHER, Neo-Sed-Pom.

DN. ÆGIDIUS BOHM, Stargard. Pom.

DN. POLYCARPUS LYSERUS, Hannover.

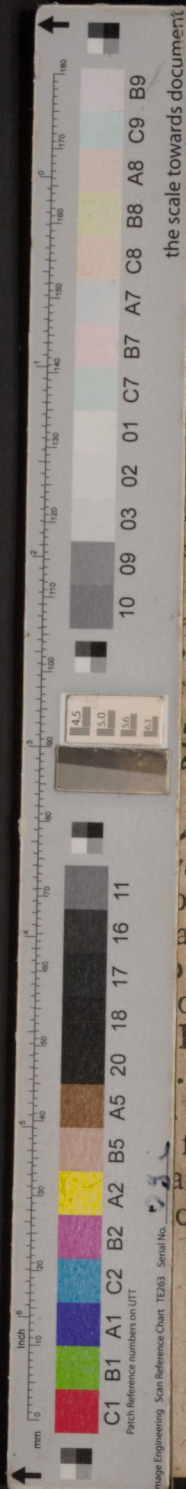
DN. M. JOH. GEORG. LUGER, Guntzenh.
Francus.

DN. JOH. CHRIST. KLENTZ, Sverin. Mecl.

DN. JOH. JACOB. STROBY, Gedanensis.

DEUS cœpta nostra gratiosissime
secundet.

✽(o)✽

omovere possunt. Nolo hic vindicias
ologia Systematica, quam summi Eccle-
Theologi, Chemnitius, Carpzovius, Fech-
liiq; quam plurimi egregie asseruerunt;
am tractationē studiosæ juventuti paucis
mus est. Cum enim Studiosi Theol. in
tura officia Ecclesiastica fubeunda omni
sint præparandi, necessum est, ut Theo-
ante omnia reliqua studia Theologica
addiscant. Recte enim dixit B. Neumar-
Dn. M. Joh. Gvil. Jani, Ord. Phil. in Acad.
(Viri Theol. Aphoristicam) *Non exigui
enti esse, ita analogiam fidei didicisse, ut the-
in promptu habeas, h. e. cum veram senten-
as, tum sufficientibus rationibus illam con-
rasertim, qua in controversiâ Theologicis
a ignem quasi tentationis sustinuerunt. Hoc
ectē jactō, reliqua omnia, qua ad istud stu-
equendum ac perficiendum pertinent, facili-
tum etiam, quid era lupinis & solidioris
a variis novaturientium opinionibus di-
dicari. Duo autem sunt à Theologiae
o probè observanda. Primum, ut ipsos
artim quomodo cum fundamento suo,
o intra sese arctissime cohæreant, accu-
oc enim est analogiam fidei tenere, quæ
Literarum expositionis præcipua est re-
. Secundum, ut propriam sedem cujus-
investiget, ad. oq; non à Theologo-
sed ab invictis & immotis Sp. S. in Scri-
assertis dependeat. Nostrum quidem
ogos, sed nulli mortalium de Scriptura-
rum*

)(2